

LOKAAL REALISME

Voor een leefbare, sociale en sterke
gemeente!

Wat heeft Leefbaar Borger-Odoorn de afgelopen 4 jaar bereikt?

Ingediende moties en amendementen

- Jeugd weer in beweging en verbinding
- Gedrags- en integriteitsprotocol gemeenteraad
- Tiny Houses
- Beloning werknemers SW bedrijven
- Leegstaande gebouwen en behoefte jongeren mbt jeugdhonken
- Echt betaalbaar wonen
- Van inspraakverordening naar participatieverordening
- Uitwerken omgevingsvisie
- Tekorten Sociaal Domein
- Zorgen Sociaal Domein
- Flexwonen op het achtererf

- Versoepeling regelgeving bouwkundige woningsplitsing
- Toepassingsmogelijkheid GOW 30
- Uitbreiding buurtkamers
- Inwoners voorbereiden op noodsituaties
- Samen sterk voor een betaalbare en duurzame zorgvoorziening
- Zwerfafval verminderen
- Beleidskader kleine bungalows
- Extra ambtelijke slagkracht voor kleine, particuliere bouwinitiatieven.
- Gelden voor 80 jaar vrijheid
- Inclusieve samenleving
- Plattelandswegen
- Fondsenwerver Masterplan Hunebedcentrum

Wat heeft Leefbaar Borger-Odoorn de afgelopen 4 jaar bereikt?

Schriftelijke vragen en mede-ingediende moties

- Stand van zaken kanaal Valthermond
- Paaltjes fietspaden
- Asbestdaken
- Subsidie Klimaat Actief
- Zorgboerderijen
- Karakteristieke woningen
- Normen afvalscheiding en ondergrondse containers
- Wildbeheer
- BOSA-subsidie
- Onderhoud Valtherschans
- Bouw Ontwikkelingen in Borger-Odoorn
- Hulp bij scheidingen
- Omgevallen risico boom Valthe

- Hulp Oekraïne
- Wij steunen onze boeren
- Kaderen bestemming coronagelden
- Weer schoolzwemmen?
- Naschoolse activiteiten
- Verkeersveiligheid
- Streektaal op plaatsnaamborden
- Speeltuinen toegankelijker maken
- Inclusie in beleid en praktijk
- Verhogen starterslening
- Bouwen voor doorstroming
- Eigen lokaal hitteprotocol
- Pilot flitspalen 30 km zones
- Nedersaksenlijn
- Verhogen toeristenbelasting
- Uitvoering en evaluatie duurzaamheidsprogramma
- Uitbreiding capaciteit BOA's

Inhoudsopgave

• Voorwoord	5
• De gemeente en haar inwoners	6
• Wonen in Borger-Odoorn	8
• Inwoners centraal in gezondheid en welzijn	10
• Zorgzame gemeenschappen	11
• Een leven lang gezond bewegen	12
• Bestaanszekerheid	13
• Een fijne en groene gemeente	14
• Een schone omgeving met meer groen	15
• Akkerbouw en veehouderij	16
• Betere oplossingen voor landbouwverkeer	17
• Een veilige gemeente	18
• Een gemeentelijk rampenplan	19
• Minder doorgaand verkeer in onze dorpen	20
• Een goed bereikbaar veenkoloniaal gebied	21
• Scholen in onze gemeente	22
• Gezonde financiën in Borger-Odoorn	23
• Werken in Borger-Odoorn	24
• Steun aan ZZP'ers en starters	25
• Toerisme in Borger-Odoorn	26
• Vakantieparken in Borger-Odoorn	27
• Duurzaamheid	28
• Betaalbare oplossingen voor iedereen	29
• Afvalbeheer en een schone gemeente	30
• Cultuur in Borger-Odoorn	31
• Samenwerken	32
• Kandidatenlijst	33
• Colofon	34

VOORWOORD

De afgelopen vier jaar heeft Leefbaar Borger-Odoorn zich samen met inwoners ingezet voor een leefbare en sociale gemeente. We hebben ons ingezet voor betaalbare woningen, kleinschalige woonvormen en hadden bijzondere aandacht voor het veengebied. Voor een aantal dorpen in dit gebied is nu geld gereserveerd en kunnen plannen voor nieuwe scholen en dorpsvoorzieningen, zoals een Integraal Kindcentrum of Multifunctionele Accommodatie, verder worden uitgewerkt. Na goedkeuring door de gemeenteraad kunnen deze voorzieningen in de volgende raadsperiode worden gebouwd.

We hebben inwoners gesteund die het moeilijk hadden, bijvoorbeeld door energiearmoede, een probleem dat door de hoge gasprijzen na de oorlog in Oekraïne extra duidelijk werd. Deze situatie maakte ook zichtbaar dat veel woningen, vooral in het veengebied, slecht geïsoleerd zijn. Daarom zijn er nu plannen om de isolatie van deze woningen te verbeteren, en de uitwerking hiervan is volop in gang. Daarnaast hebben we ingezet op opvang voor mensen in nood, zoals crisisnachtopvang voor asielzoekers om Ter Apel te ontlasten, en kleinschalige opvang voor Oekraïense vluchtelingen.

Ook hebben we ons ingezet om zorg en ondersteuning voor inwoners laagdrempelig te maken. Dit doen we bijvoorbeeld via de buurtkamers, waar mensen terecht kunnen met al hun vragen en gemakkelijk hulp of advies kunnen krijgen.

Eerlijke politiek vinden wij belangrijk. Alles wat we doen, doen we voor en samen met onze inwoners. We kijken terug op wat we hebben bereikt en vooruit naar de komende jaren, waarin we willen bouwen, vanuit rust en stabiliteit, aan een gemeente waar wonen, werken en leven hand in hand gaan, en waar iedereen mee kan doen.

Voor u ligt ons nieuwe programma, een programma gemaakt voor en door onze inwoners.

DE GEMEENTE EN HAAR INWONERS

Leefbaar Borger-Odoorn wil inwoners actief betrekken bij besluiten om het vertrouwen in de politiek te herstellen. Daarvoor is het nodig om een duidelijke participatieverordening op te stellen. Dit zorgt ervoor dat er betere keuzes worden gemaakt die aansluiten bij wat inwoners belangrijk vinden.

Iedereen doet ertoe en de gemeente helpt waar nodig.

Het is belangrijk dat de gemeente gebruik maakt van de kennis en wijsheid van inwoners bij het nemen van beslissingen. Iedereen telt mee! De gemeente ondersteunt en helpt inwoners. Een goede participatieverordening is hierbij belangrijk. Dit is een document waarin staat hoe inwoners betrokken kunnen worden bij gemeentelijke beslissingen. Het is als een spelregelboek waarin staat hoe en op welke manier inwoners mee kunnen praten over zaken die hun leefomgeving aangaan.

Wat staat er in een participatieverordening?

- Bij welke plannen inwoners betrokken worden en in welke fase van een project.
- Manieren om mee te doen, zoals inspraakavonden, online enquêtes of werkgroepen.
- Recht op informatie en het geven van je mening.
- Wat van inwoners wordt verwacht als ze meedoen.

Waarom een participatieverordening?

- Inwoners betrekken bij beslissingen versterkt de democratie.
- Inwoners hebben vaak goede ideeën en waardevolle informatie.
- Als inwoners meedenken voelen ze zich betrokken bij besluitvorming en ontstaat er draagvlak

Iedereen doet ertoe en de gemeente helpt waar nodig!

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat onze gemeente een samenleving is waarin iedereen zich welkom voelt, buren en nieuwe buren elkaar helpen, samen activiteiten doen en ervoor zorgen dat niemand zich buitengesloten voelt.

ROL VAN DE GEMEENTE, WONINGBOUWVERENIGINGEN EN SOCIALE TEAMS:

Opvang van ontheemden: De gemeente heeft een belangrijke rol in de opvang van ontheemden. Wij kiezen hierbij voor kleinschalige opvang, passend bij onze dorpen. Inwoners worden altijd vooraf geïnformeerd en opvang gebeurt alleen in goed overleg met draagvlak in de omgeving.

Informatie: Zij moeten ervoor zorgen dat nieuwe inwoners duidelijke informatie ontvangen en toegang hebben tot ondersteunende diensten.

Activiteiten: Het is belangrijk dat er activiteiten worden georganiseerd waar zowel nieuwe als bestaande inwoners elkaar kunnen ontmoeten en samenwerken aan een hechte gemeenschap.

Welkom: Er moet voor worden gezorgd dat nieuwe bewoners zich snel thuis voelen door hen te verwelkomen en wegwijs te maken in de buurt.

Kennismaken: Er worden ontmoetingen en activiteiten georganiseerd waar nieuwe en bestaande inwoners elkaar kunnen leren kennen.

Aandacht vragen: We blijven aandacht vragen voor het opnemen van nieuwe inwoners en zorgen ervoor dat iedereen zich betrokken voelt.

Samen zorgen we dat iedereen zich thuis voelt!

WONEN IN BORGER-ODOORN

Leefbaar Borger-Odoorn zet zich in voor een slimmer gebruik van bestaande huizen en kavels. Daarnaast vinden we het belangrijk dat bestaande woningen energiezuiniger worden. Dat is goed voor de leefbaarheid in de dorpen én voor het behoud van ons mooie platteland.

Woningsplitsing versoepelen: Het splitsen van grote huizen gemakkelijker maken, ook in de dorpskernen.

Mogelijkheden op eigen erf: Onder voorwaarden wonen op het achtererf mogelijk maken.

Leegstand omzetten in woningen: Leegstaande panden ombouwen tot woonruimte.

**Wonen in Borger-Odoorn: eerlijk,
bereikbaar, leefbaar.**

WONEN IN BORGER-ODOORN

Leefbaar Borger-Odoorn wil een eerlijke en betaalbare woningmarkt voor al onze inwoners.

Een fijne woning is voor iedereen belangrijk. Maar bouwen alleen is niet genoeg. Leefbaar Borger-Odoorn kijkt verder. Er moet slim omgegaan worden met de ruimte en er moet gezorgd worden voor passende woningen voor jong en oud, nu en in de toekomst.

Eerlijke kansen voor iedereen: Niet alleen grote projecten, ook kleine particuliere initiatieven moeten behandeld worden.

Betaalbaar bouwen: Met de 'Leefbare-norm' (€275.000 max.) kan er gezorgd worden voor betaalbare koopwoningen voor starters en inwoners met een laag inkomen. Dit betekent dat de gemeente ook bereid moet zijn om zelf gronden aan te kopen en beschikbaar te stellen voor goedkope woningbouw.

Meer huurwoningen: Woningcorporaties aansporen om meer huurwoningen bouwen.

Nieuwe woonvormen mogelijk maken: Ook bij nieuwbouw moeten Flex-woningen en andere woonvormen onderdeel zijn van het beleid. Hieronder vallen oa meer-generatiewoningen, knarrenhoven, kangeroewoningen, Tiny Houses en flex-woningen.

Inbreiding: Het invullen van lege kavels tussen bestaande woningbouw.

Woonvisie herzien: Zodat de bestaande woningvoorraad op peil blijft maar ook naar behoefte kan worden uitgebreid.

Leefbaar Borger-Odoorn benut wat er al is.

INWONERS CENTRAAL IN GEZONDHEID EN WELZIJN

Leefbaar Borger-Odoorn wil een gemeente waar iedereen wordt ondersteunt, een stem heeft in zorg en welzijn en de benodigde informatie kan vinden op de gemeentelijke website

Aandacht voor mantelzorgers: Dat de gemeente informeert en ondersteunt.

Meer buurtkamers: Buurtkamers zijn plekken waar mensen samenkomen, praten en hulp vinden. We willen meer buurtkamers in onze gemeente, zoals die in Nieuw-Buinen en Valthermond.

Meer invloed van inwoners: Inwoners moeten mee kunnen praten over zorg en welzijn. Cliënten- en ouderenraden moeten een stem krijgen. We geloven in: "Voor de inwoners, maar nooit zonder de inwoners." Inwoners moeten weten wat ze kunnen verwachten en informatie moet makkelijk te vinden zijn op de website van de gemeente.

Als mensen zich verbonden voelen, zijn ze gelukkiger en gezonder. Welzijn gaat niet alleen om gezondheid maar ook om mensen te helpen in hun leefomgeving. Mantelzorgers zijn hierin onmisbaar.

Goede zorg is dichtbij, begrijpelijk en samen geregeld.

ZORGZAME GEMEENSCHAPPEN

Leefbaar Borger-Odoorn zet zich in voor zorgzame gemeenschappen, met vaste wijk- en dorpsondersteuners in de buurtkamer – dichtbij, vertrouwd en voor iedereen toegankelijk.

Helpen en aanmoedigen: De gemeente helpt en moedigt buurtinitiatieven aan die zorgen voor meer welzijn en zorg in de buurt.

Vaste ondersteuners: In elk dorp komt een vaste wijk- of dorpsondersteuner die mensen helpt en verbindt. Deze ondersteuners hebben een vaste plek in de buurtkamer, zodat ze makkelijk bereikbaar zijn voor iedereen.

Kansen bieden: Inwoners krijgen de kans om zelf mee te bouwen aan een zorgzame buurt.

Samenwerken: De gemeente werkt samen met zorgverzekeraars om dit op een goede en blijvende manier te betalen.

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat mensen in de gemeente goed voor elkaar zorgen. We vinden het belangrijk dat burens elkaar helpen en dat zorg en welzijn goed samenwerken.

Zorg begint in de buurt, met mensen die naar elkaar omkijken.

EEN LEVEN LANG GEZOND BEWEGEN

Leefbaar Borger-Odoorn zet zich in voor bewegen voor iedereen.

Sport is belangrijk voor contact tussen mensen en voor hun gezondheid. Mensen sporten steeds meer alleen in plaats van in een team.

Meerdere functies: Sportplekken moeten meerdere functies hebben en samengevoegd worden bij renovaties of grote investeringen. Leefbaar Borger-Odoorn steunt ideeën van inwoners die de verbondenheid, gezondheid en welzijn verbeteren.

Iedereen kan meedoen: Iedereen, van jong tot oud, kan sporten en bewegen.

Stimuleren: Het is belangrijk om het sporten aan te blijven moedigen en om sporten voor iedereen mogelijk te maken.

Gezond ouder worden: Onze bevolking vergrijst, dus we besteden extra aandacht aan bewegen voor ouderen.

**Sport is voor iedereen: veilig,
dichtbij en plezierig.**

BESTAANSZEKERHEID

Iedereen moet zeker zijn van een inkomen, een huis, zorg, onderwijs en genoeg geld voor onverwachte kosten. Veel mensen hebben moeite om rond te komen, zoals mensen met een uitkering of een klein pensioen. Ook mensen met een iets hoger inkomen kunnen problemen hebben door hoge kosten. Het is vaak moeilijk om hulp te vragen door schaamte. Zekerheid gaat verder dan geld. Veel mensen zonder zekerheid hebben ook geen netwerk, werk of een stabiele woonsituatie. Leefbaar Borger-Odoorn wil een goed plan voor deze mensen, zodat iedereen mee kan doen en zich gesteund voelt.

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat iedereen in Borger-Odoorn gelijke kansen krijgt. Door voor iedereen gelijke kansen te ontwikkelen werken we aan een betere toekomst voor iedereen!

Hulp bij Geldproblemen

Ondersteuning bij het oplossen van probleemschulden en betalingsachterstanden.

Steun bij Opvoeding en School

Het ondersteunen van gezinnen zodat kinderen een goede toekomst hebben.

Betaalbare Huisvesting Zorgen voor voldoende betaalbare woningen om financiële stress te verminderen.

Begeleiding naar Werk Hulp om werk te vinden en nieuwe vaardigheden te leren.

Investeren in de Jeugd

Investeren in de jeugd door het programma Back Pack, uitgevoerd door buurtsportcoaches en cultuurcoaches.

VVE-beleid (Voorschoolse Educatie)

Zorgen voor goede voorschoolse educatie voor jonge kinderen. Dit helpt hen om een goede start te maken op de basisschool. Zo krijgen alle kinderen dezelfde kansen om te leren en te groeien.

Toegang tot Zorg en Welzijn

Zorgen dat iedereen de juiste zorg en hulp krijgt.

Gelijke kansen voor iedereen, vanaf het allereerste begin.

EEN FIJNE EN GROENE GEMEENTE

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat het plattelandskarakter en de daarbij behorende cultuur in onze gemeente behouden blijft, ook bij veranderingen in de leefomgeving. Dit betekent dat we zorgvuldig om moeten gaan met de natuur, de omgeving en het welzijn van mens en dier.

'**Leefbaarheid is mensenwerk**' en dat geeft naar onze mening de kern weer van het maken van een leefbare omgeving: je maakt die met elkaar; inwoners samen met de gemeente. Leefbaar Borger-Odoorn ziet ook een belangrijke rol voor de agrarische sector. Zij geven immers vorm aan het landelijk karakter van onze gemeente. Ze bewerken de akkers, ze maaien het gras en onderhouden houtwallen en boomsingels. **De omgevingsvisie** is een plan dat de gemeente, provincie of het Rijk maakt voor de lange termijn. Het beschrijft hoe zij willen dat de omgeving er in de toekomst uitziet en hoe deze gebruikt en beschermd moet worden. Leefbaar Borger-Odoorn wil dat dit plan helemaal wordt uitgewerkt, zodat er duidelijke afspraken komen over wonen, recreatie en werken in onze gemeente.

Het is de vraag of onze gemeente wel geschikt is als leefgebied voor de **wolf**. We volgen echter provinciale regelgeving en zetten in op veiligheid, voorlichting en schadepreventie.

Leefbaar Borger-Odoorn wil een omgevingsplan waarin inwoners mee kunnen denken, mee kunnen doen en samen kunnen zorgen voor een fijne leefomgeving.

**Ruimte voor verandering, met respect
voor ons landschap.**

EEN SCHONE OMGEVING MET MEER GROEN

Leefbaar Borger-Odoorn wil door samen te werken aan meer groen en biodiversiteit onze dorpen aantrekkelijker maken en bijdragen aan een gezonder milieu. We ondersteunen en stimuleren inwoners met subsidies om dit te bereiken.

Bestrijding van invasieve soorten: Invasieve soorten zijn planten en dieren die niet van nature in onze omgeving voorkomen en die schade kunnen veroorzaken aan onze natuur. Denk bijvoorbeeld aan planten die andere soorten overwoekeren. Het bestrijden hiervan kost inspanning, maar het is belangrijk om onze inheemse natuur te beschermen.

Wat is biodiversiteit?

Biodiversiteit betekent de variatie aan planten, dieren en micro-organismen in een gebied. Alles wat leeft, groot of klein, speelt hierin een rol. Bijvoorbeeld de zwaluwen in de lucht, de insecten die ze eten en de planten die die insecten aantrekken. Biodiversiteit is essentieel voor een gezond ecosysteem.

Tegelwippen

Het vervangen van tegels door planten en bloemen in tuinen en op straten.

Bloemrijke Tuinen

Het creëren van tuinen die aantrekkelijk zijn voor bijen, vlinders en andere nuttige dieren.

Subsidies

Inwoners stimuleren om hun omgeving te vergroenen en ze informeren over subsidies die hen hierbij kunnen helpen.

Meer bloemen, minder stenen – samen voor een levendig landschap.

AKKERBOUW EN VEEHOUDERIJ

De akkerbouw vormt het kloppend hart van onze gemeente. Niet alleen levert het hoogwaardige, lokale producten en werkgelegenheid, maar het draagt ook bij aan het behoud van ons karakteristieke landschap.

Daarnaast speelt de akkerbouw een cruciale rol in de bescherming van onze bodem en het waarborgen van schoon drinkwater. Door duurzaam bodembeheer en zorgvuldig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen dragen agrariërs bij aan de kwaliteit van ons grondwater – een onmisbare bron voor ons drinkwater

Leefbaar Borger-Odoorn zet zich in voor een toekomst waarin het platteland, de natuur en het dierenwelzijn beschermd worden. Samen zorgen we voor een leefomgeving waarin mens, dier en natuur in balans zijn.

DIERVRIENDELIJKE VEEHOUDERIJ

Als bedrijven willen investeren in meer diervriendelijke stallen en uitloopt mogelijkheden, staan wij open voor uitbreiding.

Meer ruimte: Als dieren meer vierkante meters krijgen.

Dierenwelzijn: Als het welzijn van dieren altijd voorop staat.

**Waar boeren bouwen aan morgen,
met oog voor dier en natuur.**

BETERE OPLOSSINGEN VOOR LANDBOUWVERKEER

Leefbaar Borger-Odoorn wil bredere en sterkere wegen voor landbouwverkeer, duidelijke verkeersborden, lagere snelheden, veilige oversteekplaatsen en regelmatig overleg met boeren

Boeren in onze gemeente hebben veel moeite om hun landbouwvoertuigen te verplaatsen door veranderingen in de wegen. Daarnaast worden de voertuigen en machines steeds groter waardoor er onnodig gevaarlijke situaties voor andere weggebruikers kunnen ontstaan.

Betere wegen: Wegen die zijn ontworpen voor landbouwverkeer. Dit betekent bredere wegen, sterkere bruggen en betere toegang tot landbouwgebieden.

Veiligere wegen: Verkeersveiligheidsmaatregelen die rekening houden met de behoeften van boeren en andere weggebruikers. Dit betekent duidelijke verkeersborden en oversteekplaatsen.

Meer overleg: Regelmatig praten met boeren om hun problemen en behoeften te begrijpen. Door samen te werken, ook bij de ontwikkeling van nieuwe plannen, kunnen we oplossingen vinden die echt werken en ondersteunen.

Brede wegen, veilige routes, sterk platteland.

EEN VEILIGE GEMEENTE

Leefbaar Borger-Odoorn wil criminaliteit en oneerlijke praktijken aanpakken door samen te werken met politie en justitie. Zo maken we onze gemeente veilig en prettig voor iedereen!

Ondermijning is een gevaar voor onze samenleving. Criminelen gebruiken legale bedrijven en voorzieningen om hun illegale activiteit te verbergen. Dit vermindert het vertrouwen in de overheid en maakt onze dorpen en wijken minder veilig.

Preventie

Inwoners informeren over ondermijning en samenwerken met scholen.

Handhaving

Samenwerken met politie en justitie om criminaliteit op te sporen en strengere eisen stellen aan vergunningen.

Economische ontwikkeling

Legale ondernemers helpen en illegale activiteiten stoppen.

Fysieke leefomgeving

Buurtten en wijken verbeteren en goed onderhouden. Daarbij zorgen we voor goede verlichting, overzichtelijke straten en groen waar je doorheen kunt kijken. Zo voorkomen we onveilige plekken en kunnen inwoners zich óók in de avond en nacht veilig voelen.

Maatschappelijke participatie

Inwoners aanmoedigen om verdachte situaties te melden en buurtinitiatieven ondersteunen.

Specifieke aandachtspunten

Strengere vergunningseisen, controles in de horeca, toezicht op verhuur en maatregelen tegen witwassen.

**Leefbaar Borger-Odoorn, waar
eerlijkheid en veiligheid de norm zijn**

EEN GEMEENTELIJK RAMPENPLAN

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat iedereen goed voorbereid is op noodsituaties. Dit betekent dat er een rampenplan is en dat inwoners worden geholpen om zichzelf te kunnen redden.

Stel je voor dat er iets ergs gebeurt in onze gemeente, zoals een langdurige stroomstoring. Dan moeten onze inwoners weten hoe ze kunnen worden ondersteund door het Rijk en/of gemeente. Dat plan noemen we een gemeentelijk rampenplan.

Wat willen we bereiken

We willen ervoor zorgen dat iedereen veilig is en dat de schade zo klein mogelijk blijft.

Wie helpt er mee

Brandweer, politie, ambulance en verschillende organisaties zoals het Rode Kruis.

Wie is de baas

De burgemeester.

Wat doen we precies

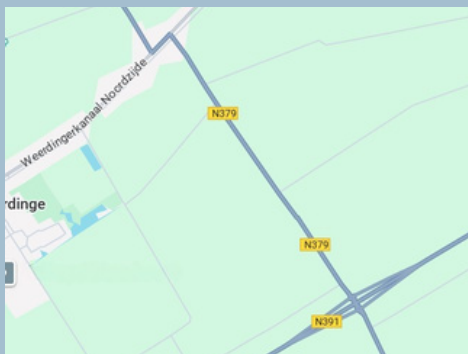
Er staan stap voor stap instructies in voor verschillende soorten noodsituaties, zoals brand, overstroming of een groot ongeluk.

Het belangrijkste aan een gemeentelijk rampenplan is dat iedereen goed voorbereid is.

Door te oefenen weet je wat je moet doen, kunnen we sneller en beter reageren maar ook de schade beperken.

Leefbaar Borger-Odoorn, klaar voor elke noodsituatie!

MINDER DOORGAAND VERKEER IN ONZE DORPEN

Leefbaar Borger-Odoorn vindt het belangrijk dat onze dorpen worden ontlast van sluipverkeer en zwaar verkeer. De aansluiting van de Mondenweg (N379) op de Rondweg (N391) is daarom erg belangrijk. We willen zo snel mogelijk een oplossing om het verkeer uit de dorpen te houden en de leefbaarheid te verbeteren.

30 km: Een maximale snelheid van 30 km/u binnen de bebouwde kom.

Lage snelheid: Extra snelheidsbeperkingen bij scholen, winkels en kruisingen met fietsroutes.

Herkenbaarheid: Herkenbare en veilige 30 km-zones, met maatregelen zoals: Wegversmallingen en 'sluizen' bij dorpsentrees. Aparte fietsstroken en snelheidscamera's.

Leefbaar Borger-Odoorn zet zich in voor wegen die klaar zijn voor de toekomst. Dit betekent veilige wegen voor verkeer, veilige fietspaden en veilige stoepen. Doorgaand verkeer willen we zoveel mogelijk om de dorpen heen leiden.

**Veilige wegen, rustige dorpen – dát is
Leefbaar Borger-Odoorn!**

EEN GOED BEREIKBAAR VEENKOLONIAAL GEBIED

Leefbaar Borger-Odoorn blijft zich inzetten voor goede verbindingen in het veenkoloniale gebied. De Nedersaksenlijn komt maar we blijven ook aandacht vragen voor betere wegen en andere voorzieningen.

Voor de inwoners:

Het maakt reizen binnen de regio en naar grote steden makkelijker en aantrekkelijker.

Voor de regio:

Een goede treinverbinding maakt reizen makkelijker en helpt de economie groeien.

Voor de toekomst:

Goede voorzieningen bepalen waar mensen willen wonen en waar bedrijven zich willen vestigen.

Sinds 2018 zet Leefbaar Borger-Odoorn zich in voor de komst van de Nedersaksenlijn, een spoorlijn tussen Groningen en Enschede. Daarnaast zetten wij in op:

Duurzaam Openbaar Vervoer

We investeren in uitstootvrije bussen en oplaadpunten, op weg naar volledig schoon vervoer.

Samenwerking

Met provincie en Rijk zetten we ons in voor de Nedersaksenlijn en goede busverbindingen

Goede verbindingen houden onze dorpen leefbaar.

SCHOLEN IN ONZE GEMEENTE

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat onze kinderen in een fijne en veilige omgeving kunnen leren en groeien. Blijven investeren in moderne en gezonde schoolgebouwen is hierbij noodzakelijk.

Toekomstbestendige Scholen:

Deze scholen zijn flexibel, gezond en kunnen makkelijk aangepast worden aan nieuwe onderwijsbehoeften en technieken. Alles onder één dak: scholen, kinderopvang en groepen of organisaties die zich inzetten voor het welzijn van de inwoners. Denk hierbij aan buurtverenigingen, sportclubs, toneelverenigingen maar ook zorginstellingen.

Het Integraal Huisvesting Plan (**IHP**) is een plan dat gemeenten en scholen samen maken om te zorgen dat schoolgebouwen goed blijven en klaar zijn voor de toekomst.

Kinderen moeten in een fijne en veilige omgeving kunnen leren en groeien.

GEZONDE FINANCIËN IN BORGER-ODOORN

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat de gemeente voldoende geld heeft om haar taken te kunnen uitvoeren zonder haar inwoners onnodig te belasten.

De afgelopen jaren zijn we voorzichtig met ons geld omgegaan vanwege onzekerheden over het gemeentefonds.

Het geld wordt gebruikt voor dingen zoals wegen, scholen, zorg en andere diensten.

Het meeste geld gaat naar het sociaal domein, dat zorgt voor hulp aan inwoners. Ook op de jeugdhulp ontstaat een steeds groter tekort.

We moeten slimmer werken en goed kijken wat wel en niet werkt.

Verantwoord met geld voor een sterke gemeente.

De gemeenteraad beslist hoe het geld in onze gemeente wordt besteed. Leefbaar Borger-Odoorn maakt duidelijke keuzes

- **OZB niet verhogen, wel laten meestijgen met inflatie.**
- **Slimmer werken in het sociaal domein.**
- **Tekorten in de jeugdhulp aanpakken.**
- **Zorgvuldig omgaan met uitgaven.**
- **Passend tarief voor de toeristenbelasting.**

We houden grip op het geld, voor nu en voor later.

WERKEN IN BORGER-ODOORN

Leefbaar Borger-Odoorn wil een economie die niet alleen groeit, maar ook bijdraagt aan de leefbaarheid van onze gemeente.

Werk voor iedereen

Bedrijven die banen en stageplekken maken voor jongeren en mensen die extra hulp nodig hebben.

Kleine dorpen

Niet alleen bedrijven in grote dorpen zitten. Ook in kleine dorpen dragen winkels en bedrijven bij aan leefbaarheid.

Samenwerken

Lokale ondernemers, scholen en organisaties moeten samenwerken. Zo kunnen ze elkaar helpen en samen groeien.

Ruimte voor bedrijven

Genoeg plekken waar nieuwe en bestaande bedrijven kunnen beginnen en groeien. Dit kan door flexibele plannen te maken en passende plekken te creëren voor verschillende soorten bedrijven.

**Leefbare dorpen door lokale
werkgelegenheid.**

STEUN AAN ZZP'ERS EN STARTERS

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat ZZP'ers en nieuwe ondernemers kunnen groeien. Ze zijn belangrijk voor onze dorpen.

Samenwerken

Dat ZZP'ers en starters elkaar kunnen ontmoeten en helpen.

Werkplekken

Dat er flexibele werkplekken zijn, zoals in lege gebouwen of gedeelde kantoren.

Hulp

Dat er advies over geld, subsidies en regels wordt gegeven. Dat er geholpen wordt met administratie en juridische vragen.

Digitalisering

Dat er ondersteuning is voor ondernemers met digitale tools. Digitale tools zijn handleidingen, webinars en/of persoonlijke begeleiding.

Gemeentelijke diensten

Dat er één loket komt voor vragen, zodat ondernemers snel geholpen worden.

Starters en ZZP'ers: ruimte om te groeien, hulp bij elke stap.

TOERISME IN BORGER-ODOORN

Leefbaar Borger-Odoorn wil toerisme en leefbaarheid samen laten gaan. Investeren in de toeristische sector vinden wij belangrijk, zodat Borger-Odoorn dé plek wordt waar iedereen graag komt.

Economische Impuls: Toerisme zorgt voor banen en helpt lokale ondernemers.

Bekendheid: Een sterk toeristisch imago trekt bezoekers en nieuwe inwoners.

Toekomst: Duurzaam toerisme behoudt onze natuur en cultuur en versterkt de leefbaarheid

Drenthe is dé fietsprovincie, en dat willen we zo houden!

Het onderhoud van fietspaden en nieuwe waar nodig is belangrijk. Ook oplaadpunten voor e-bikes, gezien het groeiend gebruik door inwoners en toeristen.

Marketing en Samenwerking:
Samenwerking met de provincie Drenthe en toeristische ondernemers om Borger-Odoorn bekendheid te geven.

Duurzaam Toerisme: Zorgen voor toerisme dat goed is voor de natuur en onze dorpen. Investeren in wandel- en fietspaden en milieuvriendelijke accommodaties.

Balans: Toerisme mag niet ten koste gaan van de rust. Zorgen voor een goede balans tussen toerisme en leefbaarheid.

Voorzieningen: Het verbeteren van musea, recreatieparken en attracties. Investeren in recreatiemogelijkheden voor gezinnen, senioren en internationale toeristen.

Borger-Odoorn, waar toerisme en leefbaarheid hand in hand gaan.

VAKANTIEPARKEN IN BORGER-ODOORN

Leefbaar Borger-Odoorn wil een goed beleid dat zorgt dat de vakantieparken recreatief blijven, terwijl we ook letten op de leefbaarheid en belangen van iedereen.

Geen Permanente Bewoning

Vakantieparken zijn voor recreatie. Voor permanente bewoning zijn er andere alternatieven zoals wonen op het achtererf, kleine bungalows en woningsplitsing.

Evenwichtige Groei

Bij uitbreiding van parken moet er gelet worden op het effect op de omgeving. Groei mag niet voor overlast zorgen.

Samenwerken

Samenwerken met parkbeheerders, ondernemers en inwoners om een goede balans te vinden tussen recreatie en leefbaarheid. Goede communicatie is hierbij belangrijk.

Negatieve Gevolgen Beperken

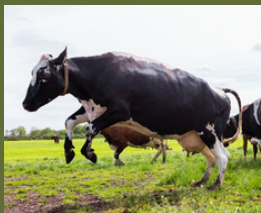
Bij overlast, vervuiling of verstoring van de rust moet er samen met betrokkenen gezocht worden naar oplossingen door het maken duidelijke afspraken

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat vakantieparken hun recreatieve functie behouden. Ze zijn belangrijk voor toerisme en de lokale economie, maar kunnen ook uitdagingen geven.

**Geen permanente bewoning, wel
ruimte voor recreatie en toerisme.**

DUURZAAMHEID

Leefbaar Borger-Odoorn zet in op een duurzame gemeente met oog voor natuur, hergebruik en klimaat – voor een leefbare toekomst voor iedereen.

Natuur voorop

Landbouw en veeteelt met oog voor de natuur.

Natuurlijke middelen

Gebruik van natuurlijke gewasbeschermingsmiddelen en door meer bloemen in bermen te planten.

Hergebruik

Afval beter scheiden en spullen bewust hergebruiken.

Aanpassen

Aanpassen aan klimaatveranderingen, zoals hitte en wateroverlast.

**Samen zorgen we voor een
leefbare toekomst**

BETAALBARE OPLOSSINGEN VOOR IEDEREEN

Leefbaar Borger-Odoorn zet zich in voor betaalbare en haalbare oplossingen, zodat iedereen kan meedoen aan het overstappen op schone energie.

Oude huizen beter isoleren

Om energie te besparen maar vooral om te voorkomen dat inwoners een te groot deel van hun inkomen kwijt zijn aan energiekosten.

Slimme alternatieven voor gas onderzoeken

Zoals warmtepompen en andere duurzame oplossingen.

Warmteopslag

Dit betekent dat we warmte bewaren om later te gebruiken, bijvoorbeeld in de winter.

Hulp

Inwoners ontzorgen door ze te helpen met het overstappen op schone energie en het beter isoleren van hun woningen.

**Energie besparen begint bij
betaalbare oplossingen.**

AFVALBEHEER EN EEN SCHONE GEMEENTE

Leefbaar Borger-Odoorn wil een schone en nette gemeente door inwoners te stimuleren afval goed te scheiden, jaarlijkse opruimacties te organiseren en overal dezelfde, nette bladbakken te plaatsen.

Door afval goed te scheiden, kan de gemeente flink besparen op de kosten van afvalverwerking en dragen we bij aan een beter milieu. Blikvangers en duidelijke afvalbakken helpen om zwerfafval tegen te gaan. Daarnaast willen we inwoners goed voorlichten over hun eigen rol bij het schoonhouden van onze omgeving.

Leefbaar Borger-Odoorn is voorstander van jaarlijkse opschoonacties, vooral in gebieden waar zwerfafval een groot probleem is. Samen maken we onze omgeving mooier en schoner. Als de bladeren vallen, zien we vaak zelfgemaakte bladbakken in onze gemeente. Door overal gelijke bladbakken te plaatsen en deze onder te brengen bij de dorpsbelangenorganisaties voor beheer en verdeling, zorgen we voor een nettere uitstraling en dragen we bij aan de duurzame verwerking van bladafval.

Samen aan de bak voor een schone gemeente!

CULTUUR IN BORGER-ODOORN

Leefbaar Borger-Odoorn zet zich in voor cultuuronderwijs op de basisschool, historisch erfgoed én aandacht voor de Drentse taal.

Onze gemeente heeft veel historisch erfgoed. Daar moeten we goed voor zorgen. We zijn er tijdelijk verantwoordelijk voor en geven het door aan volgende generaties. Dat vraagt om aandacht bij het inrichten van onze dorpen en wijken.

Het veenkoloniaal erfgoed is deels verdwenen. Wij willen dat herstellen waar dat kan. We zijn trots op onze Unesco-werelderfgoedlocaties, zoals het Geopark en LOFAR. Die blijven we koesteren.

Erfgoed is meer dan oud: het vertelt wie we zijn.

Jong en oud moeten dat kunnen beleven.

Scholen hebben een sleutelrol in het doorgeven van cultuur en taal.

We willen levendige dorpen met ruimte voor cultuur.

Cultuur en muziek brengen mensen samen. Kinderen moeten kunnen leren over kunst, toneel en muziek. Dat helpt hen om zich te uiten en zich te ontwikkelen. Voor basisschoolkinderen moet cultuureducatie gratis zijn. De Drentse taal verdient extra aandacht. Scholen kunnen daarin een belangrijke rol spelen.

**Wies met
Drents**

**Voor verhalen die blijven -
Leefbaar Borger-Odoorn**

SAMENWERKEN

Leefbaar Borger-Odoorn wil dat onze gemeente zelfstandig en sterk is door samenwerking met andere gemeenten en organisaties.

BOCE Samenwerking

Gemeenten Emmen en Coevorden voor automatisering, veiligheid en klimaat.

Nedersaksenlijn

Gemeente Stadskanaal en de provincies Drenthe en Groningen voor onze nieuwe spoorlijn.

Regiodeal

Andere gemeenten en de overheid om de regio te verbeteren.

Dutch Tech Zone

Gemeenten, bedrijven en scholen om productieprocessen te verbeteren. Het gebied omvat de gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hoogeveen en Hardenberg. Het biedt inwoners de kans om nieuwe vaardigheden te leren en zich professioneel te ontwikkelen.

GGD Drenthe Om de gezondheid van inwoners te verbeteren. Onder anderen de consultatiebureaus vallen hieronder.

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Om de veiligheid en de brandweertzorg te waarborgen.

Omgevingsdienst Drenthe

Voor een schone en veilige leefomgeving.

Wedeka en Emco

Om inwoners passend werk te bieden.

Recreatieschap Drenthe

Recreatieschap Drenthe helpt ons om recreatie en toerisme te verbeteren en te laten groeien.

UNESCO Geopark de Hondsrug

Om dit gebied van oude zandruggen en hunebedden te beschermen.

**Eén gemeente, vele verbindingen –
voor een leefbaar Borger-Odoorn.**

KANDIDATENLIJST

Bernard Jansen, Klijndijk.

Ramon Kamps, Valthe

Bianca Haan, 2e Exloërmond

Janneke Joost, Valthermond

Henk Hiddingh, Klijndijk

Jan Zijnge, Valthermond

Anneke Niemeijer, 2e Exloërmond

Alina de Roo, Klijndijk

Fred Moll, 1e Exloërmond

Colofon

Lokaal Realisme – voor een leefbare, sociale en sterke gemeente
Dit verkiezingsprogramma is gemaakt door en voor inwoners van Borger-Odoorn.

Tekst, foto's en vormgeving: eigen werk van leden en vrijwilligers van Leefbaar Borger-Odoorn.

Iedereen die op de foto's te zien is, heeft toestemming gegeven voor publicatie.

Vereniging Leefbaar Borger-Odoorn

Hoofdweg 37, 7871 TC Klijndijk

KvK 70319367 • IBAN NL69 SNSB 0705 8557 91

E-mail info@leefbaar-borger-odoorn.nl

Website www.leefbaar-borger-odoorn.nl

© 2025 Leefbaar Borger-Odoorn – Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande toestemming van de
uitgever.